

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

ВИЩИЙ
АНТИКОРУПЦІЙНИЙ
СУД

Вищий антикорупційний суд (ВАКС)

– новий спеціалізований суд у системі судоустрою України, який розпочав здійснювати правосуддя з 5 вересня 2019 року.

Створення ВАКС – одна із складових судової реформи 2016-го року, а також вимога міжнародних партнерів України. Юрисдикція суду поширюється на всю територію України.

Наша місія

Здійснення правосуддя на засадах верховенства права у кримінальних провадженнях щодо корупційних та пов'язаних із ними злочинів, забезпечення кожному права на справедливий суд та повагу до прав і свобод людини.

Наші цінності

- ▶ Права людини і верховенство права;
- ▶ Незалежність суду;
- ▶ Право на оскарження судового рішення;
- ▶ Гласність і відкритість судового процесу.

Судді ВАКС розглядають кримінальні провадження щодо 23-х складів злочину, вчинених спеціальними суб'єктами, або якщо розмір заподіяної шкоди станом на 1 грудня 2019 складає понад 1 051 000 грн. Здебільшого суд розглядає справи, за якими досудове розслідування здійснюється Національним антикорупційним бюро України під процесуальним керівництвом прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

Справи, які розглядає ВАКС

розкрадання державного майна шляхом зловживання службовим становищем

ст. 191 КК України

зловживання впливом, владою або службовим становищем

нецільове використання бюджетних коштів

ст. 210 КК України

ст. 369-2, 364 КК України

здійснення видатків бюджету чи надання кредитів без встановлених бюджетних призначень

пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі та отримання службовою особою такої вигоди

ст. ст. 368, 369 КК України

підкуп аудитора, нотаріуса, оцінювача тощо

викрадення, пошкодження, привласнення вимагання документів, штампів печаток тощо шляхом зловживання службовим становищем

ст. 357 КК України

ст. 368-4 КК України

порушення встановлених правил обігу наркотиків, психотропних речовин та їх аналогів шляхом зловживання службовим становищем

ст. 320 КК України

викрадення, вимагання, привласнення зброї, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів шляхом зловживання службовим становищем

ст. 262 КК України

Структура ВАКС

ВАКС складається з суду першої інстанції та Апеляційної палати. До його складу входять 38 суддів.

До повноважень **слідчих суддів** належить здійснення у порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування. **Компетенція колегій** – розгляд кримінальних проваджень на стадії досудового розслідування по суті.

Апеляційна палата переглядає судові рішення слідчих суддів та суду першої інстанції.

Керівництво ВАКС

- ▶ Голова суду – Олена Віталіївна Танасевич
- ▶ Заступник Голови суду – Євген Васильович Крук
- ▶ Голова Апеляційної палати – Даниїла Степанівна Чорненька

Де здійснюється судочинство?

Вищий антикорупційний суд тимчасово розташований у трьох будівлях у Києві.

- ▶ Перша інстанція, де судді працюють у колегіях, – проспект Перемоги, 41.
- ▶ Перша інстанція, де працюють слідчі судді, – вулиця Хрещатик, 42А.
- ▶ Апеляційна палата ВАКС – провулок Хрестовий, 4.

Загалом у приміщеннях ВАКС облаштовано 18 залів для проведення судових засідань. Там змонтовані сучасні скляні бокси для підозрюваних/обвинувачених, які утримуються під вартою, спеціальні системи аудіо- та відеозапису з можливістю on-line трансляції на каналі YouTube, обладнані кімнати для здійснення допиту осіб, щодо яких вживаються заходи безпеки.

Статистика

з вересня по грудень 2019 року

До першої інстанції ВАКС надійшло:

197

кримінальних проваджень
на розгляд колегій суддів

3087

клопотань,
скарг і заяв для розгляду
слідчими суддями

До Апеляційної палати ВАКС надійшло:

175

подань про
визначення
підсудності

25

апеляційних скарг
щодо перегляду
рішень перших
інстанцій

244

скарги на рішення (дії)
слідчих суддів

Вищий антикорупційний суд регулярно проводить заходи для школярів та студентів на підвищення їхньої обізнаності про діяльність суду та його місце у судовій системі України.

Як обирали суддів?

У серпні 2018 року Вища кваліфікаційна комісія суддів України (ВККСУ) оголосила конкурс на посади суддів Вищого антикорупційного суду.

Хто вони?

Із 38 суддів ВАКС:

22 кадрових судді,

13 адвокатів,

3 науковці.

Наймолодшому судді – 34 роки, найдосвідченішому – 56.

Важливі дати:

1 березня 2018 р.

Парламент ухвалив у першому читанні проект Закону України «Про Вищий антикорупційний суд».

7 червня 2018 р.

Закон прийнятий конституційною більшістю Верховної Ради, за нього віддали голос 317 народних депутатів.

11 червня 2018 р.

Закон підписав Президент України.

14 червня 2018 р.

Закон набрав чинності.

6 березня 2019 р.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України оголосила імена 39 переможців, 38 з яких стали суддями ВАКС.

11 квітня 2019 р.

Президент України підписав Указ про призначення суддів ВАКС.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №128/2019

Про призначення суддів Вищого антикорупційного суду

Відповідно до частини п'ятої статті 126, частини першої статті 128 Конституції України та статей 80, 81 Закону України "Про судустрій і статус суддів" постановляю:

1. Призначити на посади суддів Вищого антикорупційного суду:

БІЛОУС Ігору Олександровичу,
БІЦЮКА Андрію Володимировичу,
ВОРОНЬКА Володимира Дмитровича,
ГЛАВРИЛЕНКО Тетяну Григорівну,
ГЛАБАЛУ Маркіяна Васильовича,

11 квітня 2019 р.

Судді ВАКС склали присягу.

5 вересня 2019 р.

Вищий антикорупційний суд офіційно розпочав здійснювати правосуддя.

22 вересня 2019 р.

Набрали чинності зміни до Закону «Про Вищий антикорупційний суд України», якими було уточнено предметну підсудність.

**Олена Танасевич,
голова ВАКС –
про зміни, які має
привнести цей суд
Україні**

«За відомостями, які були оприлюднені на XVII поза-черговому з'їзді суддів, станом на жовтень 2019 року кількість вакантних посад у судах складає понад 2 тисячі. Це більше, ніж 30 відсотків від усього суддівського корпусу.

В умовах надзвичайного навантаження оперативний розгляд кримінальних проваджень щодо корупційних та пов'язаних з ними злочинів є вельми ускладненим.

Тоді як саме корупція є умовою функціонування тіньової економіки, посилення диференціації суспільства за майновим станом, занепаду моралі, загальної криміналізації основних сфер життя суспільства.

Тисячу років тому китайський реформатор Ванг Анши (1021–1086 рр.) називав два джерела корупції: «погані закони і погані люди». Формула дотепер незмінна, тому для подолання цього небезпечного соціального явища необхідно одночасно вживати комплексних заходів: удосконалювати закони та притягувати осіб, винних у вчиненні корупційних злочинів, до кримінальної відповідальності.

Вищий антикорупційний суд спеціалізується виключно на розгляді кримінальних проваджень щодо корупційних та пов'язаних з ними злочинів. Відтак, зміни, які очікує від нас українське суспільство, – це оперативний судовий розгляд цих справ за найвищими стандартами».

**Євген Крук,
заступник голови
ВАКС – про те,
яким бачить суд за
п'ять років**

«Через 5 років я бачу Вищий антикорупційний суд взірцем нульової толерантності до корупції. Він має закріпитися надійним охоронцем прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, щоб кожен, хто вчинив злочин, був притягнутий до відповідальності і жоден невинний не був покараний».

**Даниїла Чорненька,
голова Апеляційної
палати ВАКС – про те,
чому вирішила стати
суддею ВАКС**

«Головна мета мого перебування на посаді – країна без корупції. Наш суд має стати реальним інструментом для досягнення цієї цілі».

Чому вирішили стати суддею ВАКС

**Інна Білоус,
суддя-спікер ВАКС**

«Для мене це, насамперед, можливість бути причетною до змін у нашій країні та внести особистий важливий внесок у розбудову правової держави. Також це унікальна можливість бути безпосередньо дотичною до створення судової інституції нової формації, якій притаманні принципово нові цінності».

**Маркіян Галабала,
суддя ВАКС**

«Є приказка: «Хочеш зробити щось добре – зроби це сам!». При подачі документів на участь у конкурсі мною керувало бажання зробити посильний внесок у підвищення якості здійснення правосуддя – застосувати свій фаховий досвід у роботі новоствореної інституції, поділитися здобутими під час роботи у громадському секторі навичками тощо. Водночас, робота суддею – це новий горизонт професійної діяльності, новий виклик і нові можливості».

**Інна Калугіна,
суддя-спікер
Апеляційної палати
ВАКС**

«Мною рухало прагнення участі у процесі створення нової судової інституції, яка буде здатна втілити очікування громадян щодо змін у судовій системі та у питанні протидії корупції.

Вважаю, що результати роботи нашого суду матимуть превентивний характер та сприятимуть формуванню таких суспільних відносин, в яких існування корупції буде неможливим. На мою думку, ефективна та прозора робота Вищого антикорупційного суду, як суду нової генерації, має підвищити рівень довіри суспільства до судової влади в цілому».

Зміни, які має привнести цей суд Україні

**Олексій Кравчук,
суддя ВАКС**

«З появою ВАКС підсудні йому справи мають розглядатися більш ефективно, оскільки суд діє на основі спеціалізації, судді пройшли ретельний відбір за найвищими стандартами доброчесності і професіоналізму та спеціальне навчання з розгляду відповідних справ».

**Катерина Сікора,
суддя-спікер ВАКС**

«Як написав уельський правник Дж. А. Гріффіт «судді – це леви, які охороняють трон; однак, в їхніх очах цей трон займає не прем'єр-міністр, а закон і їхнє бачення суспільного блага. Саме цьому закону і суспільному благу вони вірно служать. Саме в цьому і полягає їхня сила та слабкість, їхня цінність та загроза».

Вищий антикорупційний суд має здійснювати правосуддя справедливо, об'єктивно та неупереджено. Україна має всі необхідні ресурси для того, щоб стати заможною, ефективною, сучасною країною. Але існує найбільша перешкода для цього – корупція. Вищий антикорупційний суд має забезпечити невідворотність покарання для тих осіб, які порушують закон та вчиняють корупційні злочини, а також, щоб жодна невинна особа не була обвинувачена та засуджена».

**Валерія Чорна,
суддя Апеляційної
палати ВАКС, член
Ради суддів України**

«Створення Вищого антикорупційного суду є іспитом, який наша держава має пройти на шляху до зменшення рівня корупції та побудови умов для формування якісно нової генерації судових органів, в якій суд будь-якої спеціалізації, юрисдикції та інстанції буде антикорупційним.

Вважаю, що саме наш суд стане першим антикорупційним судом не тільки за своєю спеціалізацією, а й за «духом» нетерпимості до корупції».

Яким бачать суд за п'ять років

**Віра Михайленко,
суддя-спікер ВАКС**

«Авторитетним і сучасним органом правосуддя. Крім того, хотілося, щоб слідчі судді були менш завантажені 😊 (бо зараз до них надходить колосальна кількість клопотань)».

**Віктор Ногачевський,
суддя ВАКС**

«Одним із успішних прикладів позитивних змін в державі, завдяки якому, поміж іншим, значно зменшився рівень корупції та покращився добробут громадян».

Перша інстанція

просп. Перемоги, 41, м. Київ, 03057

+38(044) 585-2743 (канцелярія)

вул. Хрещатик, 42-А, м. Київ, 01001

+38(044) 235-3214 (канцелярія)

✉ inbox@vaks.gov.ua

🌐 <https://hcac.court.gov.ua>

📘 <https://www.facebook.com/HACCUkraine/>

Прес-служба першої інстанції:

+38(044) 585-0725

✉ open@vaks.gov.ua

Апеляційна палата

пров. Хрестовий, 4, м. Київ, 01601

+38(044) 280-3928, 288-9941 (канцелярія)

✉ inbox@apvas.gov.ua

🌐 https://hcac.court.gov.ua/hcac/info_sud/info/

📘 <https://www.facebook.com/apvas.gov.ua/>

Прес-служба Апеляційної палати:

+38(044) 280-6660

✉ press@apvas.gov.ua

Ця публікація була здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя». Погляди авторів, викладені у цьому виданні, не обов'язково відображають думку Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.